

Dosarul nr. 3r-287/23
2-20113287-01-3r-30102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând recursul depus de către Mitrofan Valeriu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Mitrofan Valeriu împotriva Instituției Publice „Centrului de Excelență în Construcții” din municipiul Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate,

împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Mitrofan Valeriu, împotriva hotărârii din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 15 septembrie 2020, Mitrofan Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Centrului de Excelență în Construcții” din municipiul Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

Solicită reclamantul constatarea încălcării dreptului de acces la informație, prin nefurnizarea informației solicitate în baza cererii privind accesul la informație nr. 02/20 din 18 august 2020, obligarea eliberării copiilor filelor din Registrul documentelor de ieșire ce cuprinde perioada noiembrie 2020 și repararea prejudiciului moral cauzat, în sumă de 5 000 lei.

Prin Încheierea din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Mitrofan Valeriu împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea furnizării informației solicitate și repararea prejudiciului moral, în partea ce ține de repararea prejudiciului moral cauzat prin nefurnizarea informației solicitate.

Prin hotărârea din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Mitrofan Valeriu împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

La 01 august 2023, prin intermediul poștei electronice, Mitrofan Valeriu, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea cereri de apel și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Mitrofan Valeriu, din motiv că apelantul a depus cererea de apel după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

La 19 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Mitrofan Valeriu, a depus recurs împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen pentru declararea recursului, admiterea cererii de recurs și casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, invocând circumstanțe cu referire la fondul cauzei.

Examinând recursul depus de către Mitrofan Valeriu, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la repunerea în termen a recursului este neîntemeiată, recursul fiind inadmisibil, din considerentele ce succed.

Prin prisma art. 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241, alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Alineatul 1 al aceluiași articol prevede că pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Potrivit art. 243, alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Potrivit speței, instanța de recurs consideră relevante dispozițiile art. 242 Cod administrativ, care stipulează că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează, la art. 96 alin. (1), că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din materialele dosarului rezultă că la 19 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Mitrofan Valeriu, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de recurs împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Mitrofan Valeriu, împotriva hotărârii din 05 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelantul a depus cererea de apel după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului/apelantului Mitrofan Valeriu, la adresa electronică valeriu.mitrofan@mail.ru indicată de recurent în cererile depuse către instanță, și utilizată în comunicarea cu instanța de judecată (f. d. 54), fiind notificată recurentului la data de 26 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f.d.52).

Astfel, în speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenul de depunere a recursului și-a început curgerea la 27 septembrie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării încheierii judecătorești contestate și a expirat la 11 octombrie 2023 (miercuri), pe când cererea de recurs a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău în data de 19 octombrie 2023, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art. 242 Cod administrativ. Or, legiuitorul a determinat că dreptul la depunerea recursului este limitat la un anumit interval și anume 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești.

În plus, instanța de recurs mai relevă că încheierea din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată la data de 22 septembrie 2023 și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, <https://cac.instante.justice.md/>.

Mai mult, faptul omiterii termenului de depunere a recursului este recunoscut de recurent, ori prin recursul depus, acesta a solicitat repunerea în termenul de procedură, fără a prezenta careva argumente.

Referitor la cererea cu privire la repunerea în termenul de depunere a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind relevante prevederile art. 244, alin. (2) din Codul administrativ coroborate cu art. 237, alin. (1) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ, care stipulează că dispozițiile art. 65, alin. (1) și (2) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de recurs și în termenul de prezentare a motivării recursului.

Potrivit art. 65, alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din constatările relatate supra rezultă că termenul de depunere a recursului pentru recurent a început a curge la data de 27 septembrie 2023 și a expirat la 11 octombrie 2023 (miercuri).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Din memoriul cererii de repunere în termen se atestă că recurentul a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, însă nu a respectat prevederile art. 65 alin. (2) din Codul administrativ și nu a anexat probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

În circumstanțele menționate și în baza normelor de drept sus-citate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Mitrofan Valeriu, nu a invocat niciun motiv plauzibil care ar justifica imposibilitatea sa de a face uz în interiorul termenului legal de dreptul procedural de a contesta actul judecătorec de dispoziție emis de Curtea de Apel Chișinău la 13 septembrie 2023, prin urmare cererea cu privire la repunerea în termen urmând a fi respinsă drept neîntemeiată.

Respectiv, depunând recursul la 19 octombrie 2023, Mitrofan Valeriu, a omis termenul legal de declarare a recursului, deși trebuia să dea dovadă de diligență și să aibă un rol activ în cauza de contencios administrativ în care este implicat.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nu este în drept să substituie voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs concluzionează că, la depunerea recursului împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Mitrofan Valeriu, nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ, iar temeiuri de repunere în termenul de depunere a recursului nu s-au stabilit.

Din considerentele menționate și având în vedere că Mitrofan Valeriu, nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ și nu a prezentat, prin prisma art. 65, alin. (1) din Codul administrativ, niciun argument întemeiat privind omiterea termenul de depunere a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, a declara inadmisibil recursul depus de către Mitrofan Valeriu, împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Conform articolelor 65, 230 și 243 alin. (1), lit. a) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge cererea depusă de Mitrofan Valeriu, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se declară inadmisibil recursul depus de Mitrofan Valeriu, împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Mitrofan Valeriu împotriva Instituției Publice „Centrului de Excelență în Construcții” din municipiul Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi